

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

Lovforslaget er et led i de besparelser i de offentlige udgifter, som foreslås gennemført for finansåret 1975-76, og indeholder desuden de bestemmelser vedrørende fritidsundervisning for voksne, som blev fastsat i medfør af tekstanmærkning nr. 95 til § 20. Undervisningsministeriet i finansloven for 1973-74. Bestemmelserne, der var et resultat af spareforhandlingerne i foråret 1973 og således er tiltrådt af de interesserede organisationer, er optaget i undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 479 af 20. august 1973 om ændring af bekendtgørelse om fritidsundervisning for voksne. Bekendtgørelserne er optaget som bilag 1.

Det fremgår af bemærkningerne til de enkelte bestemmelser, hvilke numre under lovforslagets § 1 der har relation til bestemmelserne i bekendtgørelsen.

Det vil ikke være muligt at beregne de økonomiske konsekvenser af lovforslaget med sikkerhed, men ud fra indhøstede erfaringer må besparelsen for staten anslås til ca. 27 mill. kr. på årsbasis. Det skønnes, at besparelsen for staten i finansåret 1975-76 bl. a. på grund af forskydninger i afregningsterminerne vil udgøre ca. 15 mill. kr. For kommunernes vedkommende vil der blive tale om besparelser på årsbasis af omtrent samme størrelse, medens besparelsen i finansåret 1975-76 vil være noget større end statens besparelse i samme finansår, da afregningsterminerne ikke forskydes på samme måde som for staten.

Den i lovforslagets § 2, stk. 2, foreslåede undtagelse fra ikrafttrædelsestidspunktet, hvorefter de ændrede tilskudsregler kun får virkning for hold, der oprettes efter ikrafttrædelsen, har til formål at hindre en forhøjelse og dermed en efterregulering af allerede fastsat og erlagt deltagerbetaling for igangværende hold. Bestemmelsen bevirker tillige, at man undgår det administrative merarbejde, som ville opstå, hvis udgifterne til hvert enkelt hold skulle deles og afregnes efter forskellige tilskudsatsler. Undtagelsesbestemmelsen vil i økonomisk henseende være af begrænset betydning.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser.

Til nr. 1, 3, 4 og 7.

I lov nr. 233 af 6. juni 1968 om fritidsundervisning m. v. var i § 39 (om aftenskolen), § 42 (om aftenhøjskoler), § 45 (om studiekredse) og § 60

(om interessegrupper for voksne) fastsat bestemmelser om, at undervisningen eller virksomheden skulle være gennemført med et fastsat gennemsnitstal for deltagere pr. time (10 eller 8) som betingelse for at opnå tilskud. Disse bestemmelser blev ophævet ved lov nr. 177 af 28. april 1971 om ændring af lov om fritidsundervisning m. v., idet der samtidig blev gennemført en nedsættelse af det offentlige tilskud til aftenskolen, aftenhøjskoler og studiekredse. Tilskuddet, der hidtil havde dækket lærerlønningen og lederhonorarer fuldt ud, blev nedsat til 2/3 af disse udgifter, dvs. til samme tilskud som hidtil havde været ydet til interessegrupper for voksne.

Den betaling, deltagerne skulle erlægge, skulle således dække 1/3 af de nævnte udgifter samt initiativtagerens administrationsudgifter i øvrigt. Samtidig ophævedes reglerne om kontrol med det gennemsnitlige deltagerantal, da man gik ud fra, at oprettelsen af hold med forholdsvis få deltagere ikke ville ske, når deltagerbetalingen blev højere. Der opnåedes derved tillige en administrativ forenkling ved bortfald af de kontrolforanstaltninger som var nødvendige for at påse, at den nævnte tilskudsbetingelse om overholdelse af et gennemsnitligt deltagerantal var opfyldt.

Ved en ny ændringslov (lov nr. 200 af 24. maj 1972) til fritidsundervisningsloven forhøjedes det offentlige tilskud fra 2/3 til 5/6. Som led i besparelserne i de offentlige udgifter foreslås tilskuddet på ny nedsat til 2/3, således at staten og kommunerne som hidtil dækker tilskuddet med halvdelen hver.

Uanset at den forhøjede deltagerbetaling, som følger af det lavere offentlige tilskud, må forventes at have en gunstig virkning med hensyn til et passende deltagerantal på de enkelte hold, har man fundet det rigtigst at foreslå fastsat et minimumstal for deltagere ved oprettelse af hold.

Dette forslag må anses for en rimelig konsekvens af lovens princip om, at ethvert undervisningshold har krav på offentligt tilskud, når det opfylder de i loven opregnede betingelser, således at tilskud skal ydes, hvad enten kommunens ansvarlige myndigheder finder det berettiget eller ikke. Det må derfor anses for rimeligt at kræve, at et vist antal borgere står bag ønsket om iværksættelse af den undervisning eller virksomhed, som holdet skal omfatte. Dette krav om minimum for deltagerantal ved oprettelse af hold hindrer tillige, at en snæver kreds